

Actief Aamsveen

Nieuwsbrief voor grondeigenaren, ondernemers, bewoners, omwonenden en projectpartners over het natuurherstel in het Natura 2000/PAS-gebied Aamsveen

April 2019

Samen economisch sterker, met de kracht van de natuur

De komende jaren werken we samen aan het behoud en herstel van kwetsbare natuur en realiseren we nieuwe kansen voor de economie. Dat is geen luxe, maar pure noodzaak. De natuur heeft te lijden onder effecten van industrie, verkeer en landbouw, terwijl nieuwe economische ontwikkelingen worden beperkt om de natuur niet verder te belasten. Bewoners, belangenorganisaties en overheid hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het leefgebied van dieren en planten te verbeteren, voor nu en in de

toekomst. Met maatwerk maken we de natuur veerkrachtig en weerbaar tegen invloeden van buiten, waardoor weer nieuwe economische kansen ontstaan. Tegelijkertijd pakken we de oorzaken van de schadelijke effecten bij de bron aan. De maatregelen kunnen effect hebben op de gronden in de directe omgeving van de Natura 2000-gebieden. Samen met de grondeigenaren zorgen we voor een passende oplossing voor hun toekomst.

Planuitwerking klaar

Welk seizoen het ook is; het Aamsveen is altijd een lust voor het oog. Natuurlijk spelen licht, planten en dieren en de route daarin een rol. Maar of het nou lente, zomer, herfst of winter is, de weidsheid en de rust van het landschap vertalen zich altijd in prachtige beelden.

Deze tijd – de start van de lente - past goed bij de mijlpaal die is bereikt. Het projectteam sluit de planuitwerkingsfase af, wat betekent dat het voorbereidende werk is gedaan. Alles is klaar om 'uit te lopen'. De afgelopen maanden is de inhoud van het inrichtingsplan – de benodigde Natura 2000-herstelmaatregelen in het hoogveenengebied en in het dal van de Glanerbeek - breed besproken. Uitvoerig en persoonlijk met alle direct betrokkenen, en met behulp van presentaties op de

inloopavond eind 2018. Het is prettig om te merken dat er vanuit de omgeving veel steun en waardering is voor de maatregelen. Ook zijn we blij met alle hulp, herinneringen en andere zaken die mensen met ons delen over 'hun Aamsveen'.

In deze nieuwsbrief staan we stil bij de belangrijkste Natura 2000-maatregelen, de samenwerking met de Duitse partners en de uitkomst van het onderzoek naar (vermindering van de afwaterende werking van) de Glanerbeek. Ook blikken we kort vooruit en kunt u zich aanmelden voor een Natura 2000-excursie in het Aamsveen. Wilt u meer weten over een bepaald onderwerp of heeft u vragen over het natuurherstel in het Aamsveen, dan beantwoord ik die graag via frank.meijer@landschapoverijssel.nl

*Hartelijke groeten,
Frank Meijer - projectleider Natura 2000 Aamsveen*

Variantenstudie Glanerbeek

Bij het verschijnen van de vorige nieuwsbrief was het laatste onderzoek naar een belangrijke herstelmaatregel voor het Aamsveen nog in volle gang. Inmiddels is de variantenstudie Glanerbeek ook nagenoeg afgerond.

De huidige Glanerbeek is een belemmering voor het beoogde natuurherstel. Doordat de relatief diepe beek snel veel water afvoert, verdroogt en verzuurt het omliggende gebied. Zeldzame en kwetsbare soorten zoals orchideeën, blauwe zegge en klokjesgentiaan staan hierdoor sterk onder druk en zullen bij ongewijzigd beleid op termijn verdwijnen. Ondieper maken van de huidige beek blijkt de beste variant. Verleggen van de beek of andere ingrepen zijn dus niet nodig. Wel komt er ruimte voor de beek om zo nu en dan gecontroleerd te overstromen, op plekken waar dit geen nadelige gevolgen heeft. In de studie is ook gekeken naar de gevolgen van de peilverhoging voor enkele omwonenden. Het projectteam maakt met iedereen waar dit speelt persoonlijke afspraken over maatregelen om deze zo goed mogelijk op te vangen.

Inrichtingsplan Natura 2000 Aamsveen

Het Natura 2000-gebied Aamsveen bestaat uit hoogveen en een zogeheten lagg zone (in het dal van de Glanerbeek) die de overgang vormt tussen het veen en het aangrenzende gebied.

De herstelmaatregelen voor het hoogveen in het inrichtingsplan zijn gericht op het herstellen van het oppervlaktewatersysteem in Nederland en Duitsland, het verhogen van de grondwaterstanden en op het dichten van 'lekken'. In de overgangszone concentreert het herstel zich op het tegengaan van verdere verdroging en verzuring van de heischrale graslanden en de Elzenbroekbossen.

Wat gebeurt waar: hoogveenengebied

In het hoogveen komen compartimenten die het water beter vasthouden zodat de nog levende en herstellende

hoogveenmossen niet verder achteruit gaan. Concreet worden er kleine dammen en dijken gelegd die aansluiten op bestaande ruggen en wallen in het Duitse deel van het hoogveen. Slim geplaatste afvoerstuwen maken gecontroleerde afvoer bij een wateroverschot mogelijk. De duiker op de grens wordt dichtgemaakt zodat daar geen water meer kan weglekken. Hetzelfde gebeurt met alle overige gaten in het oppervlaktewatersysteem, in Nederland en Duitsland. Tot slot wordt er (berken)bos verwijderd om verdamping (waardoor de grondwaterstand verlaagt) te verminderen.

Wat gebeurt waar: lagg zone

In het dal van de Glanerbeek wordt de waterhuishouding verbeterd zodat de Elzenbroekbossen en de heischrale graslanden niet verder verdrogen en verzuren. Dit ge-

De nieuwsbrief Actief Aamsveen is een uitgave van

beurt onder meer door de Glanerbeek ondieper te maken waardoor er meer (basisch) kwelwater in het gebied kan komen. Andere maatregelen zijn het dichtmaken van oude greppels en het verwijderen van oude dammen waarbinnen te lang regenwater blijft staan. Om de ontwikkeling van heischraal grasland te stimuleren, wordt de voedselrijke toplaag van voormalige agrarische percelen verwijderd. Tot

slot verdwijnt er ook in de lagg zone bos, in totaal circa 25 tot 30 hectare. Dit is nodig om verdere verdroging van het gebied tegen te gaan en om ruimte te bieden voor nieuwe ontwikkeling van heischrale vegetatie. Na de kap wordt de strooisellaag verwijderd en de achtergebleven boomstronken gefreesd. Zo krijgen de gevlekte orchis en hopelijk ook de welriekende nachtorchis weer alle ruimte.

Kaart

Precies weten waar en hoe de lagg zone straks wordt hersteld? Bekijk de kaart 'Herstelmaatregelen lagg zone Natura 2000-gebied Aamsveen'.

Inrichtingsplan inzien

Het complete inrichtingsplan Natura 2000 Aamsveen is na goedkeuring door de provincie online in te zien via www.landschapoverijssel.nl/aamsveen.

Ga mee op Natura 2000-excursie!

Op vrijdag 10 mei is er een speciale Natura 2000-excursie in het Aamsveen. U wandelt onder leiding van de terrein-

beheerder en enkele leden van het projectteam langs diverse plekken in het gebied waar in de toekomst maatregelen worden genomen. Ter plaatse krijgt u uitleg over wat er gaat gebeuren en wat de effecten zullen zijn. Aanmelden kan via info@landschapoverijssel.nl onder vermelding van Natura 2000-excursie Aamsveen. Reageer snel, want het aantal plaatsen is beperkt!

Wat, wanneer, waar?

Datum:	10 mei 2019
Start:	15.00 uur
Duur:	circa 2 uur
Vertreklocatie:	slagboom hoek Glanerbeekweg/ Holterhofweg
Toegang/parkeren:	bij de slagboom
Kosten:	gratis

Hoe verder?

Vanwege de noodzaak tot een gezamenlijke aanpak en goede afstemming met alle betrokken Duitse partners rond het hoogveenengebied, focust het projectteam zich op de korte termijn op de uitvoering van herstelmaatregelen in het dal van de Glanerbeek en de lagg zone.

Het projectteam verwacht het inrichtingsplan Natura 2000 Aamsveen in april naar de provincie te sturen. Dit is iets later dan verwacht vanwege de noodzakelijke intensieve samenwerking met Duitse partners over de hydrologische maatregelen in het Hündfelder Moor. Daarnaast heeft het uitwerken van alle maatregelen voor de Glanerbeek iets langer geduurd, als gevolg van nieuwe feiten die in de onderzoeksfase aan het licht kwamen. Deze zijn nauwkeurig begroot en moeten door de provincie nog worden goedgekeurd. Na akkoord op het inrichtingsplan, bereidt het projectteam de uitvoering voor en volgt naar alle waarschijnlijkheid een gecoördineerde vergunningenprocedure.

Er komt geen centrale bijeenkomst omdat de volledige inhoud van het inrichtingsplan op de inloopavond van 28 november 2018 is gepresenteerd. Ook is het complete in-

richtingsplan na goedkeuring door de provincie integraal te downloaden en/of te lezen via www.landschapoverijssel.nl/aamsveen. Met vragen over het inrichtingsplan kunt u altijd bellen met projectleider Frank Meijer via 06 - 11918300.

Wat is een gecoördineerde vergunningenprocedure?

De komende tijd moeten er veel maatregelen worden getroffen in en nabij alle Overijsselse Natura 2000-gebieden. Voor de uitvoering hiervan zijn vaak meerdere (overheids)besluiten, zoals vergunningen, noodzakelijk. Ieder besluit kent zijn eigen voorbereidingsprocedure en termijn(en). De zogeheten provinciale coördinatieverordening maakt het mogelijk om de voorbereiding, behandeling en bekendmaking van deze besluiten goed te coördineren en af te stemmen tussen de verschillende overheden. Provincie Overijssel coördineert de procedure zodat belanghebbenden en geïnteresseerden de besluiten van alle bevoegde gezagen tegelijk in kunnen zien. Op www.overijssel.nl/naturazoooprocedures vindt u meer informatie over de coördinatieverordening.

Terugblik inloopavond Aamsveen 28 november 2018

Er meldden zich vele nieuwe en 'oude' belangstellenden op de tweede inloopavond over het Aamsveen in café-restaurant Sandersküper in Ahaus. Terwijl in de ene zaal volop werd gepraat, luisterden de aanwezigen in de andere ruimte naar een presentatie over de cultuur- en landschapshistorie van het Aamsveen. De presentatie - die twee keer werd gegeven - bevatte talloze nieuwe feiten over de oorsprong en de geschiedenis van het gebied. U vindt de presentatie op www.landschapoverijssel.nl/aamsveen.

Goede vraag!

Ook een vraag aan het projectteam Natura 2000 Aamsveen? Mail hem naar frank.meijer@landschapoverijssel.nl.

Waarom moeten bomen plaatsmaken voor veen?

Het Aamsveen is een oeroud hoogveenengebied en een uniek en zeldzaam landschap. De laatste stukken levend hoogveen worden ernstig bedreigd door lekken en een te laag grondwaterpeil. Daarnaast staat ook de aangrenzende lagg zone onder druk door verdroging en verzuring. Om het nog bestaande hoogveen te verduurzamen en uit te breiden en om de lagg zone te versterken, is het nodig om selectief bos te kappen. Oude bomen met een hoge ecologische waarde worden daarbij ontzien.

De belangrijkste redenen zijn:

- tegengaan van verdamping en aanvullen van grondwaterstanden (nodig voor hoogveenontwikkeling);
- versterken (door ruimte te creëren) van het heischraal grasland en blauwgrasland;
- verminderen van fosfaten in de bodem (door vallend blad);
- meer grip (en minder beheerkosten) op het ontstaan van nieuwe boompjes;
- herstellen van het oorspronkelijke open veenlandschap.

Meer weten over het verwijderen van bomen in natuurgebieden?

Kijk op www.landschapoverijssel.nl/bomenkap.

Grensoverschrijdend samenwerken

Momenteel 'verliest' het Aamsveen veel water aan het Hündfelder Moor in Duitsland. Omdat het feitelijk om één hoogveenengebied gaat, met een grote onderlinge systeemafhankelijkheid, is inmiddels duidelijk dat voor een succesvolle hersteloperatie ook maatregelen nodig zijn op Duits grondgebied. De aard van die maatregelen is gelijk aan die in het Nederlandse deel: dammen leggen, stuwen plaatsen en lekkages opheffen.

Uitvoering van deze maatregelen vraagt om intensief samenwerken met meerdere Duitse partners. Het projectteam onderzoekt momenteel de mogelijkheden om voor deze gezamenlijke operatie een Europese LIFE-subsidie aan te vragen. Dit is een financiële regeling voor samenwerkende

partijen voor de ontwikkeling en uitvoering van (grensoverschrijdend) Europees natuur- en milieubeleid.

Aanmelden en volgende nieuwsbrief

Wilt u deze nieuwsbrief voortaan (uitsluitend) per e-mail ontvangen? Laat het weten via frank.meijer@landschapoverijssel.nl of 06-11918300. Kent u mensen die deze nieuwsbrief nog niet ontvangen en die dat wel graag willen? Vraag hen dan zich aan te melden met een mailtje of een telefoontje naar bovenstaand adres en nummer. De volgende *Actief Aamsveen* verschijnt naar verwachting eind september 2019.

Wij hechten er grote waarde aan om veilig en correct om te gaan met uw persoonsgegevens. Wilt u weten hoe wij dat doen, lees dan onze privacyverklaring op www.landschapoverijssel.nl.

Foto's

Met dank aan: Ronald Stiefelhagen, Clifton Buitink, Jacob van der Weele, Jan Oldekamp en Ruud Ploeg.